

سۇئال

مۇئىمىنلەرنىڭ ئاخىرەتتە پەرۋەردىگارنى كۆرىدىغانلىقى ئىسپاتلانغانمۇ ؟

تەپسىلىي جاۋاب

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

ئاللاھنىڭ بەندىلىرىگە ئاتا قىلغان نىئەتلىرىنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ . ئاللاھ بۇدۇنيادا مۇئىمىنلەرگە زىيادە نىئەتلىرىنى خاس قىلدى . يەنى ، ئۇ ئۇلارغا ئىسلامنى نىئەت قىلىپ بەردى ، ئۇلارنى قۇرئان بىلەن يىتەكلىنىشكە تاللىدى ھەمدە ئۇلارغا جەننەتتە ئۇلارغىلا بېرىلىدىغان كاتتا نىئەتلىرىنى خاس قىلدى . ئۇ بولسىمۇ ، ئەدىن جەننەتتە ئاللاھنىڭ مۇقەددەس يۈزىگە قاراش شەرىپى ۋە ھۆرمىتىگە ئىرىشىش .

ئاللاھ مۇنداق دىگەن : **ئۇ كۈندە يۈزلەر نۇرلۇق بولىدۇ . پەرۋەردىگارغا قاراپ تۇرىدۇ .** [قىيامەت : 22-23]
 يەنى ، مۇئىمىنلەرنىڭ يۈزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىگە قاراش بىلەن گۈزەللىشىدۇ ، پارقرايدۇ ، خۇشال بولىدۇ . ھەسەن(ئاللاھ ئۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت قىلسۇن) مۇنداق دىگەن : " پەرۋەردىگارغا قارايدۇ-دە ، ئۇنىڭ نۇرى بىلەن نۇرلىنىدۇ ."
 ئىبنى ئەبباس مۇنداق دىگەن : " **ئۇ كۈندە بەزى يۈزلەر نۇرلىنىدۇ .** يەنى ، نىئەتلىرىدىن نۇرلىنىدۇ . **پەرۋەردىگارغا قارايدۇ .**
 يەنى ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىگە قارايدۇ . ھەمدە بۇ بولسا سۈننەت ۋە ھەدىس ئالىملىرىدىن بولغان تەفسىرشۇناسلارنىڭ سۆزى .

ئاللاھ مۇنداق دىگەن : **جەننەتتە ئۇلارغا خالىغان نەرسىلەر بار ۋە بەزىنىڭ ھوزىرىمىزدا (ئۇلارغا) زىيادە (نەمەت) بار .** [قاف : 35]

بۇ يەردىكى زىيادە نىئەت : ئۇلۇغ ئاللاھنىڭ يۈزىگە قاراش . بۇنى ئەلىي ، ۋە ئەنەس بىن مالىك شۇنداق تەپسىر قىلغان .
 ئاللاھ مۇنداق دىگەن : **بەلەن قىلغۇچىلارغا ياخشى نەرسە ۋە زىيادىسى بار .**

[يۇنۇس : 26]

ياخشى نەرسە – جەننەت ، زىيادىسى بولسا ھۆرمەتلىك ئاللاھنىڭ يۈزىگە قاراش . بۇنى ئاللاھ ئەلچىسى(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) شۇنداق تەپسىر قىلغان . مۇسلىم سەھىھىدە(266) سۇھەيبىتىن نەقىل قىلدىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : « جەننەت كىشىلىرى جەننەتكە كىرگەندە ، ئاللاھ دەيدۇ :
يەنە بىر نەرسىنى خالىساڭلار ، زىيادە قىلىپ بىرىمەن . ئۇلار : " يۈزلىرىمىزنى يورۇق قىلىمىدۇمۇ ؟ بىزنى جەننەتكە

كىرگۈزمىدىڭمۇ ؟ ئوتتىن قۇتقازمىدىڭمۇ ؟ " دەيدۇ . ئاندىن پەردە كۆتۈرلىدۇ ھەمدە ئۇلارغا پەرۋەردىگارىغا قاراشتىنمۇ سۆيۈملۈك بىر نەرسە بىرىلمىگەن . ئەنە شۇ زىيادە مۇشۇ . ئاندىن بۇ ئايەتنى : **بەلەن قىلغۇچىلارغا ياخشى نەرسە ۋە زىيادىسى بار . تىلاۋەت قىلدى .**

شۇڭا ، جەننەت كىشىلىرىگە ئۇنىڭدا پەرۋەردىگارىنىڭ يۈزىگە قاراشتىنمۇ بەكرىق ئۇلارغا ياقىدىغان نەرسىنىڭ بىرىلمەيدىغانلىقىنى بىلگىنىڭىزدە ، ئاللاھ مۇنۇ سۆزى: **ئۇنداق ئەمەس ، جەزمەنكى ئۇلار ئۇ كۈندە پەرۋەردىگارىنى كۆرۈشتىن پەردىلىنىدۇ .** [مۇتەففىن (كەم بەرگۈچىلەر) : 15] بىلەن ئاگاھلاندۇرغان گۇناھكارلارنى كۈتۈتقان زىيان ۋە مەھرۇملۇقنىڭ قانچىلىك چوڭلۇقى سىزگە ئايدىڭ بولىدۇ . ئاللاھتىن ئامان-ئىسەنلىكنى سورايمىز . شافىئىيىنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرى بولغان رەببىيى بىن سۇلەيماننىڭ شافىئىيىدىن نەقىل قىلغان سۆزلەر نىمىدىگەن گۈزەل-ھە ! ئۇ مۇنداق دىگەن : " مەن مۇھەممەد بىن ئىدرىس شافىئىيىنىڭ قېشىدا ئىدىم . ئۇ ئۈستۈنكى مىسىردىن بىر خەت تاپشۇرۋالدى . ئۇنىڭدا مۇنداق دىيىلگەنىدى : **" ئۇنداق ئەمەس ، جەزمەنكى ئۇلار ئۇ كۈندە پەرۋەردىگارىنى كۆرۈشتىن پەردىلىنىدۇ .** دىگەن ئايەت ھەققىدە نىمە دەيسەن ؟ " شافىئىيى مۇنداق دىدى : " چۈنكى بۇلار غەزەپ ئىچىگە پەردىلىنىدۇ . بۇ بولسا ئاللاھنىڭ يىقىنلىرىنىڭ (ئەۋلىيالىرى) ئۇنى رازىلىق ئىچىدە كۆرىدىغانلىقىغا دەلىل . " بۇ بولسا مۇئىمىنلەرنىڭ جەننەتتە پەرۋەردىگارىنى كۆرىدىغانلىقىنى ئىسپاتلايدىغان قۇرئاندىكى دەلىللەرنىڭ بىر قىسمى . ئەمما سۈننەت دەلىللىرىگە كەلسەك ، ئۇلار ناھايىتى جىق . مەسىلەن :

1- بۇخارىي (6088) ، مۇسلىم (267) نەقىل قىلغان ئەبۇ ھۇرەيرىنىڭ ھەدىسىدە ، كىشىلەر : " ئى ئاللاھ ئەلچىسى ، بىز قىيامەت كۈنى پەرۋەردىگارىمىزنى كۆرۈمىزمۇ ؟ " دىدى . ئاللاھ ئەلچىسى : **سىلەر تولۇن ئاي كېچىسى ئاينى كۆرۈشتىن شەكلىنەمسىلەر ؟** دىدى . ئۇلار : " ياق ! ئى ئاللاھ ئەلچىسى . " دىدى . ئۇ : **سىلەر ھىچقانداق بۇلۇت يوق چاغدا ، قۇياشنى كۆرۈشتىن شەكلىنەمسىلەر ؟** دىدى . ئۇلار : " ياق ! " دىدى . ئۇ : **سىلەر ئۇنى ئاشۇنداق كۆرىسىلەر .** دىدى . يەنە بىر نەقىلدە : **سىلەر ئۇنى كۆرۈش توغرىسىدا ھىچقانداق شەكلەنمەيسىلەر ياكى تالاشمايسىلەر .** ھەمدە ئۇنى كۆرۈش سىلەرگە ھىچقانداق مۇشەققەت ياكى ھارغىنلىق كەلتۈرۈپ چىقارمايدۇ . ئاللاھ ياخشى بىلىدۇ . دىيىلىدۇ . مۇسلىمنىڭ شەرھىسىدىن يىغىنچاقلاپ ئىلىندى .

2- ئىككى سەھىيەتە (بۇخارىي (6883) ، مۇسلىم (1002)) نەقىل قىلىندىكى ، جەرىير بىن ئابدۇللاھ بەجەلىي مۇنداق دىگەن : " بىز پەيغەمبەرنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) يىنىدا ئولتۇراتتۇق . شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئون تۆتىنچى كېچىدىكى ئايغا قارىدى-دە ئاندىن : **سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنى بۇ ئاينى كۆرگۈنىڭلاردەك ، ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈسىلەر . ئۇنى كۆرۈۋاتقىنىڭلارغا شەكلەنمەيسىلەر .** دىدى .

3- بۇخارىي (4500) ، مۇسلىم (6890) ئەبۇ مۇسادىن نەقىل قىلدىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : **ئىككى كۈمۈش باغ ، ئۇنىڭ قاچا-قۇچىلىرى ھەم بارلىق نەرسىلىرىمۇ ھەم . ئىككى ئالتۇن باغ ، ئۇنىڭ قاچا-قۇچىلىرى ھەم بارلىق نەرسىلىرىمۇ ھەم .** ھەمدە كىشىلەر بىلەن ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارىنى كۆرۈش ئوتتۇرىسىدا ئەدىن جەننىتىدە ئۇنىڭ يۈزىنى يۇشۇرۇپ تۇرىدىغان ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش پەردىسىدىن باشقا نەرسە قالمايدۇ .

ئاللاھنى كۆرۈش توغرىسىدىكى ھەدىسلەر ئوتتۇزغا يىقىن ساھابە تەرىپىدىن نەقىل قىلىنغان . ئۇلارنى ئۆگەنگەن كىشى ، پەيغەمبەرنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئۇنى دىگەنلىكىنى جەزمەن بىلىدۇ . شۇڭلاشقا ، مۇشۇنىڭدىن كىيىن ئاخىرەت كۈنى ھىچكىم ئاللاھنى كۆرمەيدۇ دەپ بىلجىرلىسا ئۇ قۇرئاننى ، ھەمدە ئاللاھ ئەلچىلىرى بىلەن ئەۋەتكەن نەرسىنى يالغانغا چىقارغان بولىدۇ ھەمدە ئۆزىنى ئاللاھنىڭ مۇنۇ سۆزىدە كەلگەن قاتتىق ئازابقا دۇچار قىلىدۇ : **ئۇنداق ئەمەس ، جەزمەنكى ئۇلار ئۇ كۈندە پەرۋەردىگارنى كۆرۈشتىن پەردىلىنىدۇ .** [مۇتەففىفىن (كەم بەرگۈچىلەر) : 15]

ئاللاھتىن ئامان-ئىسەنلىكىنى سورايمىز ، ئۇنىڭدىن بىزگە مۇقەددەس يۈزىگە قاراشقا نىسب قىلىشنى سورايمىز ... ئامىن !
[تەھاۋىيە ئەقىدىسىنىڭ شەرھىسى ، 1209 ۋە ئۇنىڭ كەينى . پېشىۋا ھافىز ھەكەمىنىڭ **ئەئىلام سۈننەتۇل مەنشۇرە** 141 ب غا قاراڭ .]